Zagadnienia mechaniki materiałów kompozytowych

Vladimir Mityushev

Instytut Matematyki, Akademia Pedagogiczna w Krakowie

1. Zagadnienie Riemanna-Hilberta dla obszarów wielospójnych

Wyznaczyć funkcję $\phi(z)$ analityczną w D ciągłą w $D \cup \partial D$ spełniającą warunki brzegowe

$$\mathrm{Re}\,\overline{\lambda(t)}\,\phi(t) = f(t) \text{ on } |t - a_k| = r_k, \; k = 1, 2, \ldots, n. \qquad \text{(RH)}$$

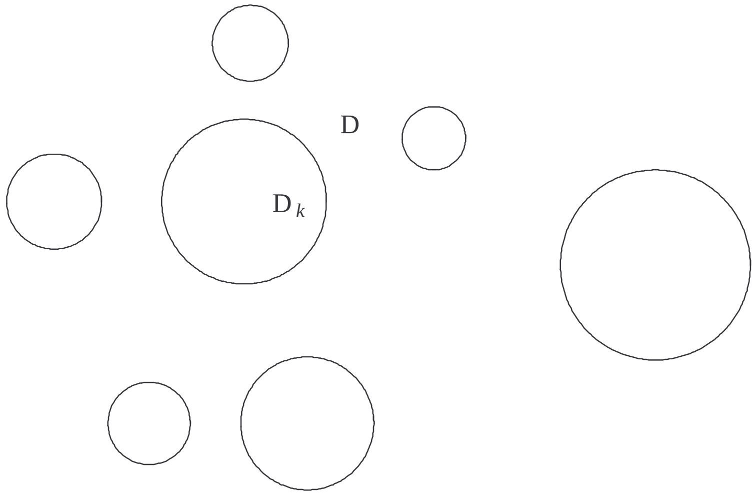

2. Zagadnienia mechaniki materiałów kompozytowych

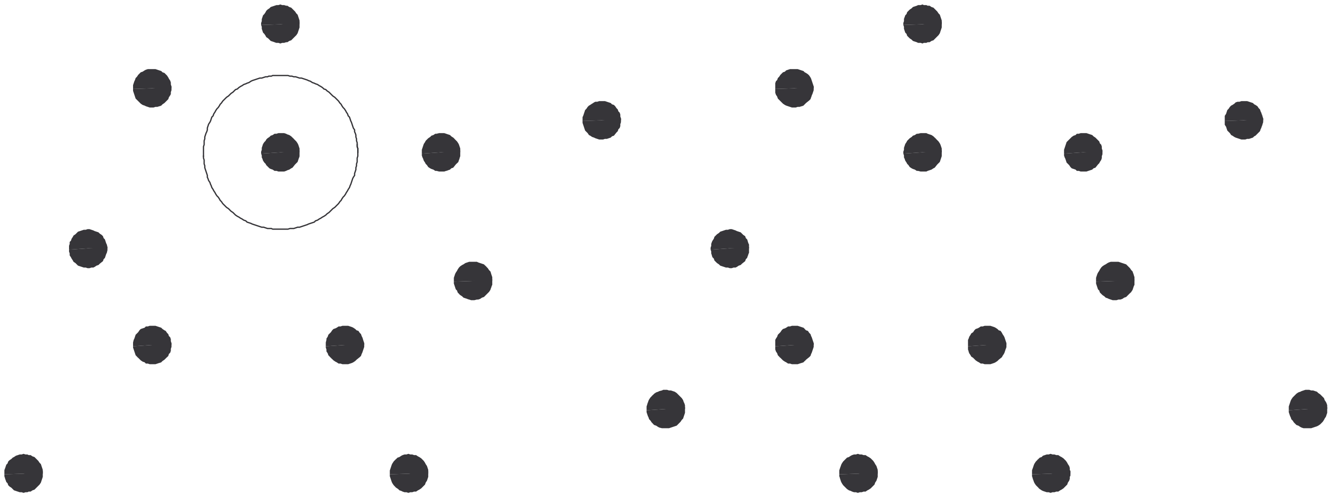

Przy założeniu, że wszystkie wtrącenia są jednakowe i odległości pomiędzy wtrąceniami są duże, tzn. koncentracja wtrąceń v jest wystarczająco mała, jest słuszny przybliżony wzór Clausiusa-Mossotti'ego (Maxwella-Garnetta) uzyskany w 1864

$$\lambda_e \approx \frac{1+\rho v}{1-\rho v}, \qquad \text{(CM)}$$

gdzie v jest udziałem objętościowym wtrąceń, $\rho = \frac{\lambda^- - 1}{\lambda^- + 1}$ - parameter kontrastu; przewodność osnowy $\lambda_1 = 1$, $\lambda_2 = \lambda^-$ przewodność wtrąceń.

W przypadku dużych v wzór (CM) nie jest słuszny, bo w tym przy padku występuje efekt perkolacji:

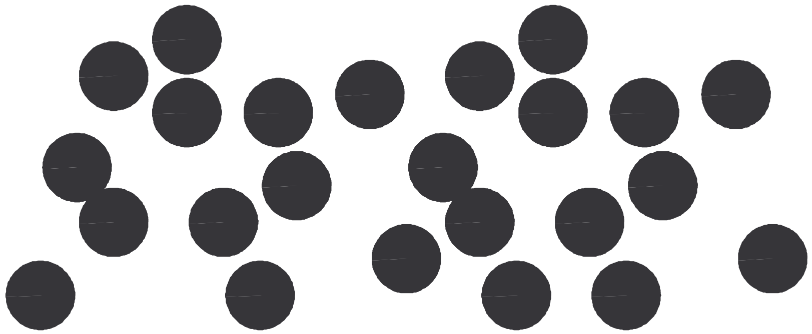

Są znane inne ciekawe wzory dla kompozytów innej struktury geometrycznej.

Efektywna przewodność laminat $\lambda_e^x = \lambda_1 v_1 + \lambda_2 v_2$ - średnia arytmietyczna, $\lambda_e^y = \left(\frac{v_1}{\lambda_1} + \frac{v_2}{\lambda_2}\right)^{-1}$ - średnia harmoniczna.

Efektywna przewodność szachownicy $\lambda_e = \sqrt{\lambda_1 \lambda_2}$.

Podstawowe pytanie teorii uśrednienia równań różniczkowych o pochodnych cząstkowych. Mamy równanie postaci

$$\nabla \cdot (\lambda_\varepsilon(x, y) \nabla u_\varepsilon(x, y)) = f(x, y)$$

ze zmiennym współczynnikiem $\lambda_\varepsilon(x, y)$, gdzie ε jest charakternym wymiarem jego zmienności (na przykład, wymiar wtrącenia). Czy istnieje granica $u(x, y) = \lim_{\varepsilon \to 0} u_\varepsilon(x, y)$ i jakie równanie spełnie funkcja $u(x, y)$?

Przy pewnych założeniach granica ta istnieje i spełnia równanie

$$\nabla \cdot (\Lambda \cdot \nabla u(x, y)) = f(x, y),$$

gdzie tensor $\Lambda = \begin{pmatrix} \lambda_e^x & \lambda_e^{xy} \\ \lambda_e^{xy} & \lambda_e^y \end{pmatrix}$ nazywa się tensorem efektywnym.

Podstawowe poprzednie publikacje:

Lord Rayleigh, On the influence of obstacles arranged in rectangular order upon the properties of a medium. Phil. Mag. 34 (1892) 481-502.

R.C. McPhedran, Transport properties of cylinder pairs and the square array of cylinders. Proc. R. Soc .Lond. A408 (1986) 31-43.

R.C. McPhedran, G. Milton, Transport properties of touching cylinder pairs and of the square array of touching cylinders. Proc. R. Soc. Lond. (1987) A411, 313-326.

R.C. McPhedran, L. Poladian, G. Milton, Asymptotic studies of closely spaced, highly conducting cylinders. Proc. R. Soc. Lond A415 (1988) 185-196.

W.T. Perrins, D.R. McKenzie, R.C. McPhedran, Transport properties of regular array of cylinders. Proc. R. Soc. Lond. A369 (1979) 207-225.

A.S. Sangani, C. Yao, Transport properties in random arrays of cylinders. 1. Thermal conduction. Phys. Fluids 31 (1988) 2426-2434.

D.J. Bergman, The dielectric constant of a composite material - a problem in classical physics. Phys. Reports C43 (1983) 378-407.

D.J. Bergman, K.J. Dunn, Bulk effective dielectric constant of a composite with a periodic microgeometry.Phys. Rev. B45 (1992) 13262-13271.

3. Warunek kontaktu doskonałego

Warunki sprzężenia: $u^+ = u^-$, $\lambda^+ \frac{\partial u^+}{\partial n} = \lambda^- \frac{\partial u^-}{\partial n}$ na brzegu wtrącenia $(\lambda^+ = 1)$

Wprowadzamy potencjał zespolony: $u(z) = \mathrm{Re}(\phi(z) + z)$ w osnowie

$u(z) = \frac{2}{1+\lambda^-} \mathrm{Re}\, \phi_k(z)$ we wtrąceniu z numerem k.

Warunki sprzężenia w nomenklaturze potencjałów zespolonych ($\mathbb{R}$ - liniowe zagadnienie)

$$\phi(t) = \phi_k(t) - \rho\,\overline{\phi_k(t)} - t, \quad |\,t - a_k\,| = r_k,\ k = 1, 2, \ldots, n \qquad (R)$$

4. Zagadnienia brzegowe w klasie funkcji periodycznych i równania funkcyjne

Komórka podstawowa:

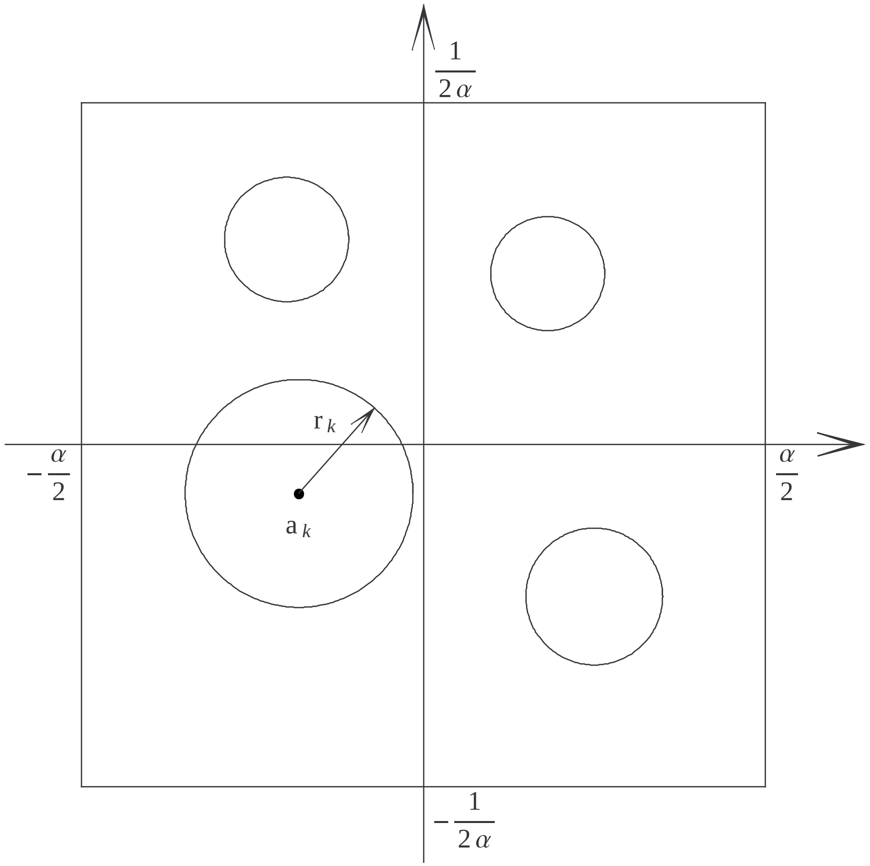

Równania: $\Delta u = 0$ (równanie Laplace'a)

Warunki sprzężenia: $u^{+} = u^{-}$, $\frac{\partial u^{+}}{\partial n} = \lambda^{-} \frac{\partial u^{-}}{\partial n}$ na brzegu wtrącenia

Warunki quasi-okresowości: $u(z+\alpha) = u(z) + \alpha$, $u(z + 1/i\alpha) = u(z)$.

$\mathbb{R}$- liniowe zagadnienie w klasie funkcji periodycznych:

$$\phi(t) = \phi_k(t) - \rho_k \overline{\phi_k(t)}, \quad |t - a_k| = r_k,\ k = 1, 2, \ldots, n. \tag{3.1}$$

Redukcja $\mathbb{R}$- liniowego zagadnienia (3.1) w przypadku siatki kwadratowej ($\alpha = 1$) do układu równań funkcyjnych:

1. Zamiast (3.1) rozpatrujemy zagadnienie na pochodne $\psi(z) = \frac{d\phi(z)}{dz}$, $\psi_m(z) = \frac{d\phi_m(z)}{dz}$

$$\psi(t) = \psi_k(t) + \rho_k \left(\frac{r_k}{z - a_k}\right)^2 \overline{\psi_k(t)}, \quad |t - a_k| = r_k,\ k = 1, 2, \ldots, n. \tag{3.1'}$$

2. Wprowadzamy funkcję

$$\Phi(z) = \psi_m(t) - \sum_{k=1}^{n} \rho_k \sum_{m_1, m_2}{}' \left(\frac{r_k}{z - a_k - \alpha m_1 - i\alpha^{-1} m_2}\right)^2 \overline{\psi_k\left(\frac{r_k^2}{\overline{z - a_k - \alpha m_1 - i\alpha^{-1} m_2}} + a_k\right)},$$
$$|z - a_m| \le r_m,\ m = 1, 2, \ldots, n,$$

$$\Phi(z) = \psi(t) - \sum_{k=1}^{n} \rho_k \sum_{m_1, m_2} \left(\frac{r_k}{z - a_k - \alpha m_1 - i\alpha^{-1} m_2}\right)^2 \overline{\psi_k\left(\frac{r_k^2}{\overline{z - a_k - \alpha m_1 - i\alpha^{-1} m_2}} + a_k\right)} \quad z \in D.$$

3. Na każdym okręgu ∂D_m przy pomocy $(3.1^{/})$ obliczamy skok

$$\Delta_m \Phi(t) = \lim_{t \to z \in D_m} \Phi(z) - \lim_{t \to z \in D_m} \Phi(z) = \psi_m(t) + \rho_k \left(\frac{r_m}{z - a_m}\right)^2 \overline{\psi_m(t)} - \psi(t) = 0 .$$

Na mocy zasady przedłużania anlitycznego oraz twierdzenia Liouville'a otzrymujemy, że $\Phi(z) = c\,-$ constant.

4. Z równości $\Phi(z) = c$ w kołach $|z - a_m| \leq r_m$ uzyskujemy układ równań funkcyjnych

$$\psi_m(z) = \sum_{k=1}^{n} \rho_k \sum_{m_1, m_2}{}^{/} \left(\frac{r_k}{z - a_k - \alpha\, m_1 - i\, \alpha^{-1}\, m_2}\right)^2 \overline{\psi_k \left(\frac{r_k{}^2}{\overline{z - a_k - \alpha\, m_1 - i\, \alpha^{-1}\, m_2}} + a_k\right)} + c,$$

$$|z - a_m| \leq r_m, \; m = 1, 2, \ldots, n. \qquad (3.2)$$

<u>Uwaga.</u> Dalej ustalamy $c = 1$.

Konstruktywne rozwiązanie układu równań funkcyjnych (3.2):

Ustalmy $k \neq m$. Niech $\psi_k(z) = \sum_{s=1}^{\infty} \psi_{ks}(z - a_k)^s$ – szereg Taylora. Wtedy

$$\sum_{m_1, m_2} \left(\frac{r_k}{z - a_k - \alpha\, m_1 - i\, \alpha^{-1}\, m_2}\right)^2 \overline{\psi_k\left(\frac{r_k^2}{\overline{z - a_k - \alpha\, m_1 - i\, \alpha^{-1}\, m_2}} + a_k\right)} =$$

$$\sum_{m_1, m_2} \left(\frac{r_k}{z - a_k - \alpha\, m_1 - i\, \alpha^{-1}\, m_2}\right)^2 \overline{\sum_{s=1}^{\infty} \psi_{k\,s} \left(\frac{r_k^2}{\overline{z - a_k - \alpha\, m_1 - i\, \alpha^{-1}\, m_2}}\right)^s} =$$

$$\sum_{s=1}^{\infty} \overline{\psi_{k\,s}}\, r_k^{2\,(s+1)} \sum_{m_1, m_2} (z - a_k - \alpha m_1 - i\alpha^{-1}\, m_2)^{-(s+2)} = \sum_{s=1}^{\infty} \overline{\psi_{k\,s}}\, r_k^{2\,(s+1)}\, E_{s+2}(z - a_k)$$

5. Szeregi Eisensteina-Rayleigha i funkcje Eisensteina

Sumowanie według Eisensteina (1848) (patrz A. Weil, 1976)

$$\sum_{m_1, m_2 \in \mathbb{Z}} := \lim_{M\to\infty} \lim_{N\to\infty} \sum_{m_2=-M}^{M} \sum_{m_1=-N}^{N}$$

Rozważmy szeregi

$$S_{2k} = \sum_{m_1, m_2}{}^{/} \frac{1}{\left(\alpha m_1 + i\, \alpha^{-1} m_2\right)^{2k}}, \quad k = 1, 2, \dots \tag{5.1}$$

wprowadzone przez Eisensteina (1864) i Rayleigha (1892).

Szybkie wzory obliczeniowe

$$S_2 = \left(\frac{\pi}{\alpha}\right)^2 \left(\frac{1}{3} - 8 \sum_{s=1}^{\infty} \frac{m\, h^{2m}}{1-h^{2m}}\right), \quad \text{gdzie } h = \exp\left(-\frac{\pi}{\alpha^2}\right),$$

$$S_4 = \frac{1}{3} \left(\frac{\pi}{\alpha}\right)^4 \left(\frac{1}{15} + 16 \sum_{s=1}^{\infty} \frac{m^3\, h^{2m}}{1-h^{2m}}\right),$$

$$S_6 = \frac{1}{15} \left(\frac{\pi}{\alpha}\right)^6 \left(\frac{2}{63} - 16 \sum_{s=1}^{\infty} \frac{m^5\, h^{2m}}{1-h^{2m}}\right),$$

$$S_{2k} = \frac{3}{(2k+1)(2k-1)(k-3)} \sum_{m=2}^{k-2} (2m-1)(2k-2m-1) S_{2m} S_{2(k-m)}, \quad k = 4, 5, \dots$$

W przypadku siatki kwadratowej ($\alpha = 1$) mamy $S_2 = \pi$.

Funkcje Eisensteina:

$$E_k(z) = \sum_{m_1, m_2} \frac{1}{\left(z - \alpha m_1 - i\, \alpha^{-1}\, m_2\right)^k}, \quad k = 1, 2, 3, \ldots$$

Związek z eliptycznymi funkcjami:

$$E_1(z) = \zeta(z) - S_2\, z, \quad E_2(z) = \wp(z) + S_2, \quad E_{k+1}(z) = -\frac{1}{k}\, E_k^{/}(z), \; k = 2, 3, \ldots,$$

gdzie $\zeta(z)$ i $\wp(z)$ są funkcjami Weierstrassa.

$$\psi_m(z) = \sum_{k=1}^{n} \rho_k \sum_{m_1, m_2}{}^{/} \left(\frac{r_k}{z - a_k - m_1 - i\, m_2}\right)^2 \overline{\psi_k\left(\frac{r_k}{z - a_k - m_1 - i\, m_2} + a_k\right)} + 1,$$

$$|\, z - a_m \,| \le r_m, \; m = 1, 2, \ldots, n, \qquad (3.2)$$

Rozpatrzmy równania funkcyjne (3.2) w przestrzeni Banacha $\mathcal{B}$ funkcji $\Psi(z) = \psi_m(z)$ analitycznych w każdym kole $|\, z - a_m \,| < r_m$ i ciągłych w $|\, z - a_m \,| \le r_m$ $(m = 1, 2, \ldots, n)$ z normą $||\,\Psi\,|| = \max_{1 \le m \le n} \max_{|z - a_m| \le r_m} |\,\psi_m(z)\,|$.

Twierdzenie 1. Równanie (3.2) posiada jedno rozwiązanie w pewnej przestrzeni Banacha $\mathcal{B}$. Rozwiązanie to można znaleźć przez metodę kolejnych przybliżeń zbieżną w tej przestrzeni.

Twierdzenie 2. Niech $\rho_k = \rho,\ r_k = r$. Rozwiązanie $\psi_m(z)$ układu równań funkcyjnych (3.2) można przedstawić w postaci szeregu

$$\psi_m(z) = \sum_{q=0}^{\infty} \psi_m^{(q)}(z)\, r^{2q}, \tag{5.2}$$

gdzie

$$\psi_m^{(0)}(z) = 1, \qquad \psi_m^{(q+1)}(z) = \rho \sum_{k=1}^{n} \left(\overline{\psi_{0\,k}^{(q)}}\, E_2{}^*(z-a_k) + \overline{\psi_{1\,m}^{(q-1)}}\, E_3{}^*(z-a_k) + \ldots + \overline{\psi_{q,k}^{(0)}}\, E_{q+2}{}^*(z-a_k)\right),$$

$$m = 1, 2, \ldots, n; \quad q = 0, 1, \ldots. \tag{5.3}$$

Liczba $\psi_{j\,k}^{(q)}$ jest $j-$ym współczynnikiem szeregu Taylora funkcji $\psi_k^{(q)}(z)$. Szereg (5.2) i przybliżenia (5.3) są zbieżne jednostajnie we wszystkich kołach $|z-a_m| \le r_m$.

Uwaga: $E_p{}^*(z-a_k) := E_p(z-a_k)$, jeśli $k \ne m$; $E_p{}^*(z-a_k) := E_p(z-a_k) - \frac{1}{(z-a_k)^p}$, jeśli $k = m$.

6. Tensor efektywnej przewodności $\Lambda_e = \begin{pmatrix} \lambda_e^x & \lambda_e^{xy} \\ \lambda_e^{xy} & \lambda_e^y \end{pmatrix}$

Definicja współrzędnych λ_e^x i λ_e^{xy} tensora Λ_e:

$$\lambda_e^x = \int_D \frac{\partial u}{\partial x}\, dx\, dy + \sum_{k=1}^n \lambda_k \int_{D_k} \frac{\partial u}{\partial x}\, dx\, dy, \quad \lambda_e^{xy} = \int_D \frac{\partial u}{\partial y}\, dx\, dy + \sum_{k=1}^n \lambda_k \int_{D_k} \frac{\partial u}{\partial y}\, dx\, dy. \quad (6.1)$$

Wzór (6.1) w nomenklaturze potencjałów zespolonych:

$$\lambda_e^x - i\lambda_e^{xy} = 1 + 2 \sum_{k=1}^n \rho_k\, v_k\, \psi_k(a_k),$$

gdzie $v_k = \pi\, r_k^2$ jest koncentracją wtrąceń o przewodności λ_k. Wprowadźmy wielkości

$$\mathbb{X}[p_1 \ldots p_M] = \sum_{m,k_0,\ldots,k_M}^{n} E_{p_1}(a_m - a_{k_1})\, \overline{E_{p_2}(a_{k_1} - a_{k_2})} \ldots \mathbb{C}^{M-1} E_{p_M}(a_{k_{M-1}} - a_{k_M}),$$

gdzie $\mathbb{C}: a + ib \mapsto a - ib$ jest operatorem sprzężenia.

Rozpatrzmy przypadek jednakowych wtrąceń ($\rho_k = \rho$, $r_k = r$) tworzących układ makroskopowo izotropowy ($\lambda_e^x = \lambda_e^y = \lambda_e$, $\lambda_e^{xy} = 0$). Wtedy

$$\lambda_e = 1 + 2\,\rho\,v \sum_{p=1}^{\infty} A[\![p]\!]\,v^{p-1}$$

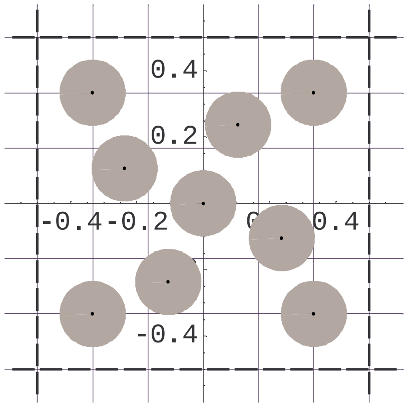

$A[\![2]\!] = \frac{\rho}{\pi\,n^2}\,\mathbb{X}[2]$

1. ρ

$A[\![3]\!] = \frac{\rho^2}{\pi^2\,n^3}\,\mathbb{X}[2, 2]$

2.31326 ρ^2

$$A[\![4]\!] = \frac{1}{\pi^3 n^4} \left(-2 \rho^2 \mathbb{X}[3, 3] + \rho^3 \mathbb{X}[2, 2, 2]\right)$$

$$1.02069 \rho^2 + 3.62652 \rho^3$$

$$A[\![5]\!] = \frac{1}{\pi^4 n^5} \left(6 \rho^2 \mathbb{X}[4, 4] + 2 \rho^3 (\mathbb{X}[3, 3, 2] + \mathbb{X}[2, 3, 3]) + \rho^4 \mathbb{X}[2, 2, 2, 2]\right)$$

$$4.21634 \rho^2 - 2.04138 \rho^3 + 8.24068 \rho^4$$

$$A[\![6]\!] = \frac{1}{\pi^5 n^6} \left(-24 \rho^2 \mathbb{X}[5, 5] + 6 \rho^3 (\mathbb{X}[4, 4, 2] + \mathbb{X}[3, 4, 3] + \mathbb{X}[2, 4, 4]) - 2 \rho^4 (\mathbb{X}[3, 3, 2, 2] + \mathbb{X}[2, 3, 3, 2] + \mathbb{X}[2, 2, 3, 3]) + \rho^5 \mathbb{X}[2, 2, 2, 2, 2]\right)$$

$$7.73167 \rho^2 + 8.43267 \rho^3 + 7.24832 \rho^4 + 14.5795 \rho^5$$

$$A[\![7]\!] = \frac{1}{\pi^6 n^7} \Big(120 \rho^2 \mathbb{X}[6, 6] - 24 \rho^3 (\mathbb{X}[2, 5, 5] + \mathbb{X}[3, 5, 4] + \mathbb{X}[4, 5, 3] + \mathbb{X}[5, 5, 2]) + 6 \rho^4 (\mathbb{X}[2, 2, 4, 4] + \mathbb{X}[2, 3, 4, 3] + \mathbb{X}[3, 3, 3, 3] + \mathbb{X}[2, 4, 4, 2] + \mathbb{X}[3, 4, 3, 2] + \mathbb{X}[4, 4, 2, 2]) - 24 \rho^5 (\mathbb{X}[2, 2, 2, 3, 3] + \mathbb{X}[2, 2, 3, 3, 2] + \mathbb{X}[2, 3, 3, 2, 2] + \mathbb{X}[3, 3, 2, 2, 2]) + \rho^6 \mathbb{X}[2, 2, 2, 2, 2]\Big)$$

$$7.15993 \rho^2 + 15.4633 \rho^3 + 33.1164 \rho^4 + 181.633 \rho^5 + 31.1353 \rho^6$$

$$\lambda_e = 1 + 2 \rho v \sum_{p=1}^{7} A[\![p + 1]\!] v^{p-1}$$

$$\lambda_e = 1 + 2 v \rho + 2. v^2 \rho^2 + 4.62652 v^3 \rho^3 + v^4 (2.04138 \rho^3 + 7.25304 \rho^4) + v^5 (8.43267 \rho^3 - 4.08276 \rho^4 + 16.4814 \rho^5) + v^6 (15.4633 \rho^3 + 16.8653 \rho^4 + 14.4966 \rho^5 + 29.159 \rho^6) + v^7 (14.3199 \rho^3 + 30.9267 \rho^4 + 66.2327 \rho^5 + 363.267 \rho^6 + 62.2707 \rho^7)$$

Otwarty problem: Czy istnieje prosta reguła obliczenia A⟦k⟧?

Wskaźniki $p_1\ p_2\ ...\ p_M$ splotów $X_{p_1\ p_2 ...\ p_M}$:

2

22

33 222

44 332 233 2222

55 442 343 244 3322 2332 2233 22222

66 255 354 453 552 2244 2343 3333 2442 3432 4422 22233 22332 23322 33222 222222

Regularny układ:

Siatka kwadratowa z jednym wtrąceniem w komórce

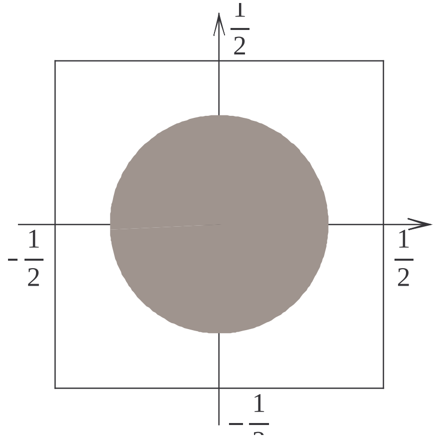

$$\lambda_e = 1 + 2\,\rho v \sum_{m=0}^{\infty} A_m(r^2)\,\rho^m\,r^{2m},$$

gdzie

$$A_1(x) = \alpha^{-1}\,2\,\zeta(\alpha/2),\; A_2(x) = \sum_{n=0}^{\infty} \sigma_{2n}^{(2)}\,S_{2(n+1)}\,x^{2n},$$

$$A_m(x) = \sum_{n_1=0}^{\infty}\sum_{n_2=0}^{\infty}\ldots\sum_{n_{m-1}=0}^{\infty} \sigma_{2n_1}^{(2n_2+2)}\,\sigma_{2n_2}^{(2n_3+2)}\ldots\sigma_{2n_{m-2}}^{(2n_{m-1}+2)}\,\sigma_{2n_{m-1}}^{(2)}\,S_{2(n_1+1)}\,x^{2(n_1+n_2\ldots+n_{m-1})},$$

$$\sigma_{2l}^{(2n)} = C_{2l+2n-1}^{2l}\,S_{2(n+l)}.$$

Materiały kompozytowe laminarne - włókniste:

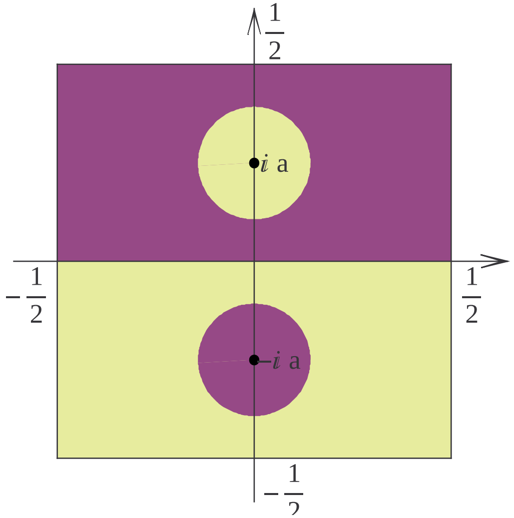

$$\lambda_e^x \approx \lambda_0^x\left(1 - 4\,\rho\pi\, r^2 - 4\,\rho^3(2\,\rho + 1)\,\pi\, r^4\,\mathrm{Re}\wp(2\,i\,a)\right),$$

gdzie $\lambda_0^x = \frac{\lambda_1+\lambda_2}{2}$, $\wp(z)$ - funkcja Weierstrassa;

$$\lambda_e^y \approx \lambda_0^y\left(1 + 4\,\rho\pi\, r^2 + 4\,\rho^3(2\,\rho + 1)\,\pi\, r^4\,\mathrm{Re}\wp(2\,i\,a)\right),\ \text{gdzie}\ \lambda_0^y = \frac{2}{1/\lambda_1+1/\lambda_2}\,.$$

Wektorowe równanie funkcyjne:

$$\psi_m(z) = \sum_{k=1}^{n} \Omega_k \sum_{m_1, m_2}{}' \left(\frac{r_k}{z-a_k-m_1-i\,m_2}\right)^2 \overline{\psi_k\left(\frac{r_k}{z-a_k-m_1-i\,m_2} + a_k\right)} + \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix},$$

$$|\,z - a_m\,| \leq r_m,\ \ m = 1, 2, \ \ldots, n,$$

Extremalna własność układu regularnego a losowy układ wtrąceń:

Ekstremalne własności układu heksagonalnego dla małych udziałów objętościowych ($v \sim 0$) zbadane w artykule Kozlov S.M. (1989), Geometrical aspects of averaging. Russian Math. Surveys 44:2, 91-144.

Otwarty problem: Czy układ heksagonalny posiada ekstremalne własności dla dowolnych v?

Rozpatrzmy środki wtrąceń a_k jako zmienne losowe podlegające pewnemu rozkładu probabilistycznemu.

Model "shaking geometry" wprowadzony w artykule [Berlyand L., Mityushev V. Generalized Clausius-Mossotti formula for random composite with circular fibers, J Statist. Phys. v.102, N 1/2, 2001, 115-145] dotyczy jednostajnego rozkładu zmiennej losowej a_k w małym kwadracie. W tym modelu układ regularny posiada lokalne ekstremalne własności.

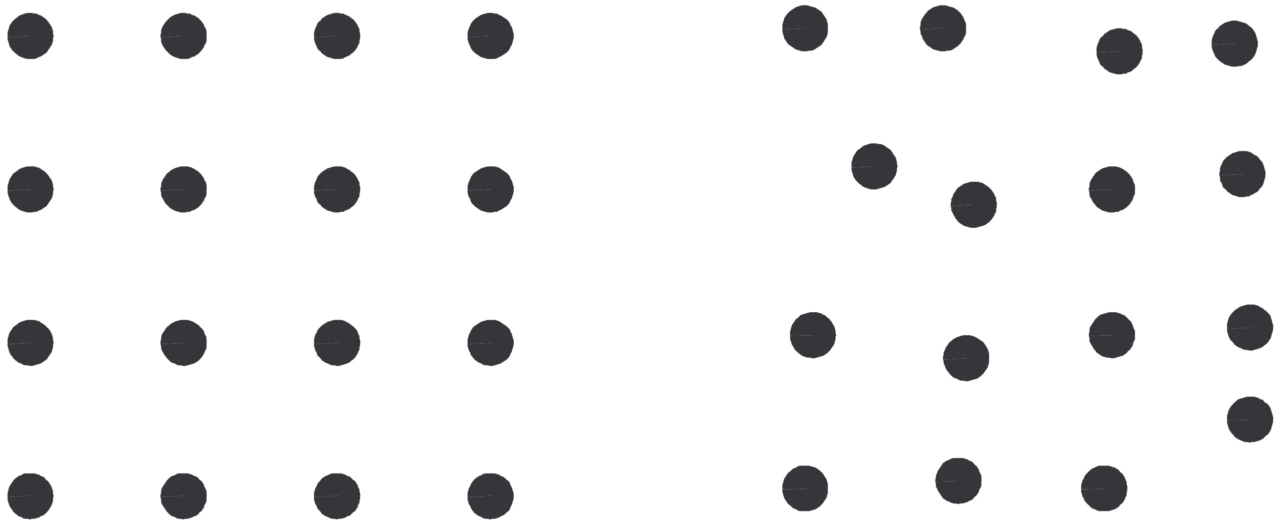

Otwarty problem: Zbadać losowe równanie funkcyjne. Oszacować λ_e dla "non-overlapping model".

7. Przenikalność cieczy lepkiej

Równanie: $\Delta w = 1$ (równanie Poissona) (7.1)

$w(x,\ y)$ periodyczna (7.2)

$w(x,\ y) = 0$ na ∂D (7.3)

Zagadnienie (6.1)-(6.3) można sprowadzić do zagadnienia względem harmonicznej funkcji $u(z)$:

$\Delta u = 0$ (7.4)

$u(x,\ y)$ periodyczna (7.5)

$$u(x,\ y) = -\frac{1}{4\pi}\left(S_2\, x^2 - (2\pi - S_2)\, y^2\right) + \frac{1}{2\pi n} \ln|\sigma(z - a_k)| \quad \text{na} \quad \partial D \qquad (7.6)$$

Przenikalność wzdłuż włókien określona wzorem $K = -\int_D w(x,\ y)\, d\sigma$

Konstruktywny wzór: $$K = -\left(\sum_{m=1}^{n} \frac{1}{\ln r_k}\right)^{-1} \left(1 - \sum_{\mathbf{s},\mathbf{j}} c_{\mathbf{s},\mathbf{j}} \frac{r_1^{2 s_1}\, r_2^{2 s_2} \ldots r_n^{2 s_n}}{\ln^{t_1} r_1\ \ln^{t_2} r_2 \ldots \ln^{t_n} r_n}\right),$$

$\boldsymbol{s} = (s_1, s_2,\ \ldots,\ s_n)$, $\boldsymbol{t} = (t_1, t_2,\ \ldots,\ t_n)$.

Otwarty problem: Zagadnienia typu

$$\mathbf{L}w = 0, \qquad (7.1^{/})$$

$$w(x,\ y) \text{ periodyczna}, \qquad (7.2^{/})$$

$$w(x,\ y) = f(x,\ y) \text{ dla } (x,\ y) \in \partial D, \qquad (7.3^{/})$$

gdzie **L** - operator różniczkowy niekonecznie liniowy.